

Revisjonsrapport

2013.017.R.KLIF

Glencore Manganese Norway AS
Postboks 394
8601 Mo i Rana

Dato for revisjonen: 25.-28.2. 2013
Rapportnummer: 2013.017.R.KLIF
Saksnr.: 2011/376

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:
Trond Rødsjø

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet:
Lars Petter Bingh
Kenneth Macrae
Tone Line Fossnes

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkning som ble presentert hos Glencore Manganese Norway AS under sluttmøtet for revisjonen 28.2.2013.

Klima- og forurensningsdirektoratet konstaterte fire avvik ved revisjonen:

- Glencore Manganese Norway har hatt overskridelse av utslippsgrensene til vann og luft for enkelte komponenter
- Virksomhetens utslippskontroll har mangler
- Virksomhetens oversikt over ledningsnett for utslipp til vann og tilhørende vurderinger av muligheter for begrenning av utslipp er noe mangelfull
- Virksomheten har enkelte mangler i sin internkontroll

Følgende anmerkning ble påpekt:

- Beregning av diffuse utslipp har forbedringspotensial

Avvikene og anmerkningen er nærmere beskrevet fra side 3.

Glencore Manganese Norway AS må sende en skriftlig bekreftelse innen 30. april 2013 på at avvikene er rettet.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

11. mars 2013	Tone Line Fossnes	Einar Knutsen
Dato	revisjonsleder	seksjonssjef

Klima- og forurensningsdirektoratet

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 972148172	Eies av: 957779808
Besøksadresse: Mo industripark	Telefon: 75 12 35 00
Bransjenr. (NACE-kode): 24.102 - Produksjon av ferrolegeringer	E-post: trond.rodsjo@glencore-manganese.com

Kontrollert anlegg

Navn: Glencore Manganese Norway AS	Anleggsnr: 1833.0007.01
Kommune: Rana	Anleggsaktivitet: Landbasert
Fylke: Nordland	Risikokl. 1
Tillatelse gitt: 24. januar 2003	Tillatelse sist oppdatert: 6. juli 2009

2. Revisjonens omfang

Formålet med revisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved

- å granske dokumenter
- å intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- å verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema

- Energieffektivitet
- Utslipp til luft og vann

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkning som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter revisjonen

Glencore Manganese Norway AS plikter snarest å rette opp avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Glencore Manganese Norway AS må innen 30. april 2013 sende en skriftlig bekreftelse med dokumentasjon som viser at avvikene er rettet.

4. Gebyr for revisjonen

Glencore Manganese Norway AS er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 2, jf. varselbrev fra Klima- og forurensningsdirektoratet datert 5. februar 2013. Dette betyr at dere skal betale kr. 136 500,- i gebyr for den gjennomførte revisjonen. Vi vil ettersende faktura.

Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for revisjon (flerdagstilsyn). Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljøverndepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 5. mars 2013. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Klima- og forurensningsdirektoratet.

Klima- og forurensningsdirektoratet viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Klima- og forurensningsdirektoratets postjournal på www.klif.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

- Fylkesmannen i Nordland ved miljøvernavdelingen
- Rana kommune

6. Avvik

Klif konstaterte følgende avvik under revisjonen:

Avvik 1

Glencore Manganese Norway har hatt overskridelse av utslippsgrensene til vann og luft for enkelte komponenter

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven gitt 24. januar 2003 og sist endret 6. juli 2009 punkt 3.1 utslipp fra renseanlegg for ovngass og 4.1 utslippbegrensninger

Kommentarer:

Virksomheten har hatt overskridelser av utslippsgrensene til vann i vannrenseanlegget av enkelte komponenter.

- Utslippsgrensen for Zn til vann er på 0,5 mg/l (midlingstid 1 uke). For uke 2,3,4 og 5 i 2013 har utslippet vært henholdsvis 1,02, 3,12, 9,44 og 0,762 mg/l. Den løpende 12-månedersgrensen er også overskredet for januar 2013. For enkelte uker i 2012 har også konsentrasjonsgrensen for Zn vært overskredet. Glencore Manganese Norway opplyser at de arbeider løpende med å få kartlagt problemet og iverksette tiltak.
- Utslippsgrensen for suspendert stoff (SS) er 10 mg/l. For uke 50, 51 og 52 i 2012 har utslippet vært henholdsvis 23,4, 41,9 og 30,6mg/l.

- Utslippsgrensen for pH er 10,5. For uke 3 i 2013 var pH 10,7.

Virksomheten har hatt overskridelser av utslippsgrensene til luft for støv.

- Utslippsgrensen for støv til luft fra ferdigvare 1 er 25mg/Nm³ (midlingstid 1 uke). For uke 38 i 2012 var støvkonsentrasjonen 94,5 mg / Nm³.
- Utslippsgrensen for støv til luft fra råmaterialelager er 25mg/Nm³ (midlingstid 1 uke). For uke 38 i 2012 var støvkonsentrasjonen 74,3 mg / Nm³.
- Utslippsgrensen for støv til luft fra CO-gass er 30mg/Nm³ (midlingstid 1 uke). For uke 37 i 2012 var støvkonsentrasjonen 41,5 mg / Nm³.

Avvik 2

Virksomhetens utslippskontroll har mangler

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven for Glencore Manganese Norway AS, gitt 24. januar 2003 sist endret 6. juli 2009, utslippskontroll og rapportering
- Klifs vedtak 10. desember 2010 om endrede krav til utslippskontroll

Kommentarer:

1. Det mangler dokumenterte begrunnelser for prøvetakingsfrekvenser og analysefrekvenser i måleprogrammet. Virksomheten har ikke utført usikkerhetsvurderinger for prøvetakning for utslipp til luft eller til vann. Usikkerhetsresultater for analyser foreligger i målerapporter, men de er ikke benyttet av virksomheten som grunnlag til vurderinger rundt fastsettelse av måleprogram.
2. Måleprogrammet er ikke oppdatert i forhold til hvilke målinger som faktisk gjennomføres. Det tas målinger av TOC og ikke av metan slik det står i måleprogrammet under prosessfilter sinterverk. Luftmengdemålinger er ikke beskrevet i måleprogrammet.
3. Dokumentasjon på siste kalibrering for støvmåler etter lekkasjerøykfilter og støvmåler etter tapperøykfilter har dato henholdsvis 1. desember 2011 og 31. november 2011. I henhold til måleprogrammet skal begge disse målerne kalibreres to ganger i året.
4. Flere målepunkter er ikke i henhold til standard. Dette gjelder flere av pipene fra filtrene der målepunktet er plassert for eksempel tett opptil toppen av skorsteinen uten tilstrekkelig rettstrekk etter målepunkt slik standarden krever.
5. Glencore Manganese Norway benytter et eksternt laboratorium som ikke er akkreditert for cyanidanalyser til å utføre cyanidanalysene.
6. Akseptkriterier
 - 6.1. det mangler kriterier for å vurdere kontrollmålinger av kvikksølv utført av Molab i forhold til virksomhetens kontinuerlige målinger
 - 6.2. det mangler kriterier for å håndtere uteliggere (outliers) i data som brukes i utslippsrapporteringer
7. Ved prøvetakningspunkt i vanndukten er det ikke etablert vannmengdemåler. Det er derfor knyttet usikkerhet til hvor mye vann som slippes ut gjennom vanndukten siden volumbestemmelser gjøres basert på inngående verdier for kjølevann som måles annet

sted. Disse opplysningene får Glencore Manganese Norway AS av MIP AS. Prøvene av avløpsvannet tas tidsproporsjonalt i vanndukten.

Avvik 3

Virksomhetens oversikt over ledningsnett for utslipp til vann og tilhørende vurderinger av muligheter for begrensning av utslipp er noe mangelfull

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven for Glencore Manganese Norway AS, gitt 24. januar 2003 sist endret 6. juli 2009, punkt 3 Utslipp til vann og punkt 2.1 plikt til å redusere utslipp så langt som mulig

Kommentarer:

- Virksomheten har ikke oversikt over hvilke utslippsstrømmer de har til vann fra vanndukten med unntak av kjølevann. Utslippsmålinger fra vanndukten viser at vannet som slippes ut via vanndukten inneholder tungmetaller, SS og PAH-komponenter. I følge opplysninger fra virksomheten tilføres kjølevannet ikke forurensninger før utslippspunktet slik at forurensningene i vannet i vanndukten må ha en annen opprinnelse. Så lenge det mangler oversikt over andre utslippsstrømmer til vanndukten er det vanskelig for virksomheten å arbeide målrettet for reduksjoner i utslippet. Virksomheten opplyser at de har startet et prosjekt for kartlegging av kilder som bidrar til utslippet fra vanndukten.
- Virksomheten mangler oversikt over utslippsbidrag fra andre avløpskummer på området som blant annet drenerer overflatevann.
- Ved tilsyn i boosterstasjon virket ikke pumpen som trekker vann gjennom kullfilteret som renser vannet for PAH. Dette medførte at kondensvann fra boosterstasjonen gikk urensset til vanndukten. Virksomheten fører ukentlig kontroll av denne pumpen. Det er ingen alarm i kontrollrommet som utløses når pumpen ikke virker.

Avvik 4

Virksomheten har enkelte mangler i sin internkontroll

Avvik fra:

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5 annet ledd, punkt 7
- Tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven for Glencore Manganese Norway AS, gitt 24. januar 2003 sist endret 6. juli 2009, punkt 2.3 energieffektivitet

Kommentar:

1. Glencore Manganese Norway opplyser at de arbeider med å redusere energiforbruk, men en systematisk beskrivelse i internkontrollen for dette arbeidet mangler.

2. Utslippet fra vannrenseanlegget til hovedkloakken er regulert med en begrensning på maks 50 kubikkmeter vann per time. Virksomheten kan ikke enkelt dokumentere at de ligger innenfor timesbegrensningen, selv om de logger ukesverdier for den aktuelle parameteren. Det mulig å undersøke 2 måneder tilbake i tid på timesmiddel.
3. Glencore Manganese Norway har en beskrivelse av hvordan avvik skal registreres og behandles. Imidlertid er det ikke lagt inn avvik i avvikssystemet for følgende avvik:
 - overskridelse for utslipp til luft for ferdigvare 1, råvarelager og CO-gass-fakling. Virksomheten opplyser at avbøtende tiltak er iverksatt.
 - prøvetakningsfrekvens for støv i råmaterialelageret var for en periode i 2012 lavere enn frekvensen som er spesifisert i måleprogrammet
 - kontinuerligmåler for støv i sinterverket var ute av drift. I samme periode ble heller ikke de faste Molabmålingene gjennomført. Dette gjelder for perioden uke 41-48 i 2012.

Anmerkning 1

Beregning av diffuse utslipp har forbedringspotensial

Kommentarer:

- Målerapportene for diffuse utslipp mangler data om værforhold, status på åpne og lukkede dører og ventiler i bygningen og driftsinformasjon ved måletidspunkt. Dette er forhold som påvirker luftgjennomstrømningen gjennom lanterninene der målingene er tatt.
- Virksomheten har ikke tatt med alle mulige kilder til diffuse utslipp i beregningene. Ferdigvare 1 hadde en åpen port under tilsynet der det var tydelig støving. Det er ikke tatt med bidrag fra ferdigvare 1 i beregningene av diffuse utslipp. I tillegg er det ikke tatt med bidrag fra for eksempel opplastning av ferdigvarer og ved bryting og transport av slagg evt. støving fra avkjøling av slagg.

7. Andre forhold

Virksomheten opplyste under revisjonen at de har arbeidet aktivt med å redusere diffuse utslipp. Det omfatter blant annet støvdempningstiltak ved opplastning av ferdigvarer og støvdempningstiltak ved bryting og transport av slagg. Virksomheten opplyste også om planer om å asfaltere området utenfor smelteverket. Dette vil gjøre det enklere å samle opp støv.

8. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 8. februar 2013
 - Forberedende møte for å planlegge revisjonen
- Åpningsmøte 25. februar 2013
 - Informasjon fra Klima- og forurensningsdirektoratet om gjennomføringen av revisjonen

- Intervjuer og verifikasjoner
 - 12 personer ble intervjuet
- Avsluttende møte 28. februar 2013
 - Oppsummering med presentasjon av resultatene

I vedlegg 1 er en oversikt over deltakerne på revisjonen.

9. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- aktuelle lover og forskrifter
 - Forurensningsloven
 - forurensningsforskriften
 - forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter
- korrespondanse mellom virksomheten og Klima- og forurensningsdirektoratet
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Glencore Manganese Norway AS, gitt 24. januar 2003 sist endret 6. juli 2009
- Virksomhetens egne dokumenter og prosedyrer
 - Måleprogram
 - Organisasjonskart
 - Utslippsdokumenter (Excel regneark, ukesrapporter og beregninger)
 - Prøvetakningsrapporter eksternt firma (ukesmålinger og kvartalsmålinger, utslipp luft og vann og gassmengder)
 - Akkrediteringsdokumentet for eksternt laboratorium
 - Driftsmanual booster PAH-renseanlegg med logg
 - Sikkerhetsdatablader
 - Kalibreringsdokumenter
 - avviksmeldinger for ytre miljø
 - driftslogg
 - ledningsnettoversikt
 - prosesskjema, flytskjema råmaterialer og prosess
 - energifordelingsoversikt
 - avviksmeldinger inkludert avvik eksterne revisjoner

VEDLEGG 1

Deltagere ved revisjonen

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Ex HMS-sjef		X	X	X
KHMS-ingeniør	X	X	X	X
Prosessingeniør gass og vannrens			X	X
HVO				X
Metallurg		X	X	X
Produksjonssjef		X	X	X
Økonomisjef		X		X
Adm Dir		X	X	X
Prosessingeniør		X	X	X
Logistikk koordinator		X	X	X
Teknisk sjef		X	X	X
Arbeidsleder dagtid		X		
Skiftleder Skift D		X		
Molab		X	X	X
Molab		X	X	X
Molab		X	X	X

Klima- og forurensningsdirektoratets revisjonsgruppe:

Lars Petter Bingham, revisor

Kenneth Macrae, revisor

Tone Line Fossnes, revisjonsleder